

ธุรกิจการเมือง...

ข้อสังเกตเรื่องการกระจายโครงการอย่างพิสดารของบางกระทรวง

บทความโดย คุณวิชุดา สาริตพร นักวิจัยเครือข่ายข้อมูลการเมืองไทย

คดีปล้นบ้านปลัดกระทรวงคมนาคม ข้าราชการระดับสูงอย่างอุกอาจ เป็นคดีที่มีข้อน่าสงสัยหลายอย่างแตกต่างจากคดีทั่วไปที่เคยเกิดขึ้นและเป็นคดีที่น่าติดตามอย่างมาก จนทำให้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ “ธุรกิจการเมือง – ผลประโยชน์ทับซ้อน” กลับมาอยู่ในความสนใจของสังคมและประชาชนโดยทั่วไปอีกครั้ง

ยิ่งมีการติดตามข่าวการประกวดราคาสินค้า การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการประมูลการสร้างโครงการของรัฐ เราจะพบข้อสงสัยว่ามีรายชื่อบริษัทไม่กี่บริษัทที่ได้รับเลือกเข้ามาบริหารจัดการ และเมื่อเราติดตามข่าวอย่างใกล้ชิดในเชิงลึก เราจะยิ่งพบข้อมูลที่น่าสนใจหลายอย่าง เช่น บางบริษัทมีรายชื่อคณะกรรมการที่สามารถเชื่อมโยงกับนักการเมือง บางบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่ามูลค่าโครงการของรัฐ หรือบางบริษัทมีโอกาสหลายครั้งที่ได้รับงาน จนทำให้หลายคนสงสัยว่า บริษัทเหล่านี้น่าจะมีผลประโยชน์ที่เอื้อกับนักการเมืองในช่วงเวลานั้น และต่อมาพัฒนาเป็นสายสัมพันธ์พิเศษต่อกันระหว่างนักธุรกิจ และนักการเมือง

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลโครงการของรัฐที่มีมูลค่าของการจัดซื้อจัดจ้างเกิน 10 ล้านบาทขึ้นไป ของกรมบัญชีกลาง ในปีงบประมาณ 2553 พบว่ามี 3 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงคมนาคม กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ที่มีการจัดสรรโครงการให้แก่บริษัทเอกชนรายเดียวกันตั้งแต่ 13 โครงการขึ้นไป โดยบริษัทเหล่านี้ ได้โครงการของรัฐไปรวมกันทั้งสิ้น 420 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.8 ของโครงการทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้นกว่า 14,000 ล้านบาท (ข้อมูลปรากฏตามตาราง)

กระทรวง	ชื่อกิจการ	จำนวนโครงการ
กระทรวงคมนาคม	หจก.ยิงเจริญก่อสร้างบุรีรัมย์	28
กระทรวงคมนาคม	ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีรัมย์พนาสิทธิ์	21
กระทรวงคมนาคม	ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุญชัยราชสีมา	18
กระทรวงคมนาคม	ราชสีมาบวร (1996)	15
กระทรวงคมนาคม	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.รุ่งเรืองคอนกรีต	15
กระทรวงศึกษาธิการ	บริษัท มินเซนแมชีนเนอรี จำกัด	19
กระทรวงศึกษาธิการ	บริษัท บี.บี.เค.อินดัสตรี จำกัด	18
กระทรวงสาธารณสุข	บริษัท ดีเคเอสเอช (ประเทศไทย) จำกัด	95
กระทรวงสาธารณสุข	บริษัท ซิลลิคฟาร์ม จำกัด	95
กระทรวงสาธารณสุข	บริษัท พูลภัณฑ์พัฒนา จำกัด	31
กระทรวงสาธารณสุข	บริษัท ไชวิค จำกัด	19
กระทรวงสาธารณสุข	สุพรีมโปรดักส์ จำกัด	18
กระทรวงสาธารณสุข	บริษัท ซี เอ็ม ซี ไปโอเทค จำกัด	15
กระทรวงสาธารณสุข	บริษัท เบอริลี ยูคเกอร์ จำกัด (มหาชน)	13
	รวม	420
	โครงการทั้งหมด	3,049
	ร้อยละ	13.78

จากการตรวจสอบข้อมูลการจดทะเบียนก่อตั้งบริษัท พบว่า 9 ใน 14 ของกิจการการค้าเหล่านี้ เป็นธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 10 ล้านบาท(กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2554) จึงเป็นเรื่องน่าสนใจว่า ทำไมหน่วยงานภาครัฐ จึงมีความมั่นใจในบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่สูงนักเหล่านี้และให้เข้ามาดำเนินการในโครงการต่างๆ ปีละเป็นสิบลโครงการ และมีมูลค่ารวมกันหลายร้อยล้านบาท หรือบางรายเป็นพันล้านบาทได้

อย่างไรก็ตามธุรกิจของบริษัทเอกชนที่ได้รับโครงการของรัฐเหล่านี้ หลายบริษัทมีประวัติการดำเนินธุรกิจอย่างยาวนาน มีชื่อเสียง มีความพร้อมทั้งเงินทุน เทคโนโลยี และบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ เช่น บริษัท ดีเคเอสเอช (ประเทศไทย) จำกัดเป็นบริษัทในกลุ่มดีเคเอสเอช ซึ่งก่อนหน้านี้รู้จักในนามบริษัท ดีทแฮล์ม จำกัด ดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมายาวนานกว่า 100 ปี ในปีพ.ศ. 2553 มียอดขายรวมสุทธิมากกว่า 123,000 ล้านบาท(<http://www.dksh.co.th>)บริษัท ซิลลิคฟาร์มา จำกัดจัดจำหน่ายสินค้าทางการแพทย์ เครื่องมือทางการแพทย์ และเวชภัณฑ์ยาเริ่มก่อตั้งบริษัทในประเทศไทยเมื่อปีพ.ศ.2492 ซึ่งเป็นบริษัทผู้นำทางการตลาดที่ผลิตเวชภัณฑ์ยา และเครื่องแพทย์ขนาดใหญ่ของภูมิภาคเอเชีย โดยมีรายได้หลักมาจากการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิตและการขายสินค้าให้กับองค์กรต่างๆที่ได้รับอนุญาตจากภาครัฐบาลด้วย มียอดขายสุทธิมากกว่า 25 พันล้านบาท (<http://www.zuelligpharma.com>)จึงไม่น่าแปลกใจที่กระทรวงสาธารณสุขจะยินยอมให้บริษัททั้งสองบริษัทรับโครงการไปดำเนินงานรายละเอียด 95 โครงการ

ประเด็นข้อสังเกตประการสำคัญที่อาจช่วยไขข้อข้องใจดังกล่าวได้บางส่วนก็คือ บางบริษัทเป็นบริษัทของนายทุนท้องถิ่น หรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มการเมืองในพื้นที่ เช่น โครงการของกระทรวงคมนาคมปี 2553 มีห้างหุ้นส่วนจำกัด ยิงเจริญก่อสร้าง บุรีรัมย์ ได้รับโครงการไปทั้งหมด 28 โครงการ มูลค่า 639,405,330.62 บาท เมื่อพิจารณาข้อมูลทั่วไป พบว่าห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นของตระกูลยิงเจริญ ที่มีนาย นายธนพล ชัยกิจยิงเจริญ หรือ“กำนันแข็ง”(ส.อบจ.สุรินทร์) อดีตนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ เป็นเจ้าของกิจการ ผู้ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ดียาวนานกับ“กำนันชัย” กลุ่มนักการเมืองตระกูล“ชิดชอบ” ที่ต่างแบ่งผลประโยชน์ได้อย่างลงตัวในเรื่องการรับเหมาก่อสร้างในท้องถิ่น (ชมรมคนรักสัตว์ตึก. 2546)

นอกจากนี้ โครงการอื่นๆ ในกระทรวงคมนาคมในปี 2553 มี 21โครงการที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีรัมย์พนาสิทธิ์รับไปดำเนินการ โดยห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีรัมย์พนาสิทธิ์ มีนายไพศาล ตริยะวานิช นายวิรุณ ชาญวิฑารมณ นางสาวจินดาภา ชาญวิฑารมณ และนายเสรี พงศ์พนิต เป็นเจ้าของ พบว่ามีความสัมพันธ์อันดีและเชื่อมโยงกับนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้ เช่น นายไพโรจน์ ตริยะวานิช อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบุรีรัมย์เขต (27 ก.ค. 2529 - 29 เม.ย. 2531) และนายสุพจน์ ตริยะวานิช. ส.อบจ. อ. ละหานทรายขวัญชัย ตริยะวานิช นายกสภาคมรถบรทุกภาคอีสาน

โครงการของกระทรวงสาธารณสุขหลายโครงการพบข้อมูลที่สื่อไปทางทุจริตมีความพยายามในการเจาะหัวโครงการรัฐ จนมีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เช่น โครงการไทยเข้มแข็ง ของกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ที่จัดซื้อรถพยาบาลจำนวน 800 คัน ในสมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเป็น นายกรัฐมนตรี นพ.บวรลุ ศิริพานิช เป็นประธานการตรวจสอบ พบว่า มีการนัดหมายระหว่างผู้ประกอบการของบริษัทพูลภัณฑ์พัฒนา จำกัด และ บริษัท สุพรีมโปรดักส์ จำกัด กับ นายสุทธิชัย ธรรมประมวล ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และนายมานิต นพอมรบดี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในวันจันทร์ที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ณ ภัตตาคารไดแนสต์ในโรงแรมเซนทารา ลาดพร้าว และที่สำคัญ ผู้ประกอบการรถยนต์ยี่ห้อหนึ่งที่ได้ร่วมในการรับประทานอาหารมื้อนั้น ได้ทำหนังสือยืนยันมายังคณะกรรมการฯ รวมทั้งมาให้ถ้อยคำต่อกรรมการตรวจสอบด้วยว่ามีนักการเมืองคนใดร่วมรับประทานอาหารบ้าง โดยระบุชัดเจนว่า นายมานิต และนางศิริวรรณ ได้มีการเจาะเรียกรับผลประโยชน์ คันละ 1 แสนบาท รวม 800 คัน เป็นเงิน 80 ล้านบาท (มติชนออนไลน์ 30 ธันวาคม 2552)

นอกจากนี้ ยังมีข่าวการทุจริตอย่างต่อเนื่องในโครงการอื่นๆ ของกระทรวงสาธารณสุข จนเป็นที่น่ากังขา และสงสัยว่าทำไมบริษัทที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับกรณีทุจริตจึงยังคงได้รับการคัดเลือกให้เข้าไปดำเนินการโครงการสำคัญๆ ของกระทรวงนั้นๆ อีก เช่น โครงการจัดซื้อรถพยาบาลฉุกเฉินเพื่อการส่งต่อผู้ป่วยแก่โรงพยาบาลทั่วประเทศจำนวน 232 คัน ในปี 2548 พบว่า มีปัญหาการลือคสเป็ค ผู้ประกอบการรถพยาบาลต้องผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 9000 ในด้านการประกอบตกแต่ง ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อใช้กับรถพยาบาล

ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าว ทำให้บริษัทอื่นๆ เช่น บริษัท สยามนิสสัน ออโตโมบิล และบริษัทโตโยต้า นนทบุรี ไม่มีสิทธิเสนอราคา ยกเว้น บริษัท พูลภัณฑ์พัฒนาจำกัดเพียงรายเดียวเท่านั้นที่มีสิทธิเสนอราคา เนื่องจากเป็นบริษัทเดียวที่ได้รับ ISO อย่างไรก็ดีตามประเด็นที่น่าจะสื่อว่ามีการทุจริต คือ บริษัท พูลภัณฑ์พัฒนา ได้รับ ISO เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2547 ก่อนการออกประกาศประกวดราคาครั้งที่ 1 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 เพียง 1 วัน เท่านั้น (สงขลาพอเพียง, 29 พฤศจิกายน 2548) จากที่กล่าวมาทั้งหมด ข้อมูลเหล่านี้ช่วยยืนยันในเบื้องต้น

ถึงการมีอยู่ของความสัมพันธ์ที่เรียกว่า “ธุรกิจการเมือง” และ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” ในการเมืองไทย แต่ความสัมพันธ์เหล่านี้จะกว้างขวางหรือเข้มข้นเพียงใด จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมในอีกหลายมิติ เช่น การพิจารณาความผิดปกติในการจัดสรรงบประมาณเป็นรายกระทรวง การพิจารณาความผิดปกติของการจัดสรรงบประมาณในโครงการที่มีมูลค่าสูงๆ เป็นต้น

ข้อมูลบริษัท ดีเคเอสเอช (ประเทศไทย) จำกัด. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2555 จาก <http://www.dksh.co.th>

ข้อมูลบริษัท ซิลลิคฟาร์มา จำกัด. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2555 จาก <http://www.zuelligpharma.com>

“เปิดผลสอบชุดหมอบรรลุ น้ำขึ้นให้รีบตัก (ตอน 1).” มติชนออนไลน์, 30 ธันวาคม 2552. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2555 จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1262139402&grpid=01&catid=02

“ว่าด้วยทุจริตรพพยาบาลฉุกเฉิน..” สงขลาพอเพียง, 29 พฤศจิกายน 2548. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2555 จาก <http://www.songkhlahealth.org/paper/224>
ชมรมคนรักสัตว์ตึก. 2546. รายงานวิจัยสืบค้นกรณีทุจริตคอร์รัปชันเรื่องถอดบทเรียนคนรักสัตว์ตึก: ชุตราภครือข่ายผลาญชาติ. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2555 จาก <http://www.oknation.net/blog/Anti-Corruption/2007/03/03/entry-5>.